

Krakersbeweging Het sleutelgat

De eerste kraakactie in Deventer wordt gevoerd op de Nationale Bevrijdingsdag annex Nationale Krakersdag 5 mei 1970.

De actie bestaat uit het met witte verf aanbrengen van grote tekeningen van sleutelgaten op veertig onbewoonbaar verklaarde huizen in de historische binnenstad.

Beatnikhotel De Zambar

In de eindjaren '60 lopen steeds meer jongeren van huis en worden steeds meer jongeren door hun ouders de deur uitgezet.

Ze raken dakloos en worden zwervers.

In Deventer zorgt de jongerenwerker Bernard Duimel van de Stichting Sociaal Cultureel Werk voor een opvang.

Hij laat dakloze jongeren op de zolder van het jongeren centrum De Zambar Brink 30 overnachten. Om elf uur 's avonds mogen ze erin, 's morgens om acht uur moeten ze eruit.

Bernard Duimel noemt de opvang 'Jongerenhotel' of 'Beatnikhotel'.

In het landelijke popblad Hitweek staat een paginagroot interview met hem. Hij zegt in dat interview: 'Je moet wat. Je kunt ze niet op straat laten en je kunt ze ook niet mee naar huis nemen.'

Wanneer ik Bernard Duimel als jongerenwerker in De Zambar opvolg, is het Jongerenhotel gesloten. Er zijn geen bedden, alleen matrassen, er is maar één wc met één wasbak en er wordt midden in de nacht feest gevierd en gefuifd. De buurt stapt naar de politie. Einde experiment.

Kraakpand Sijzenbaanplein.

Einde experiment, maar niet voor de vaste Zambar-bezoekers Harry en Peere. Zij zetten het Beatnikhotel illegaal voort.

Nieuwe sloten op de buitendeur houden hen niet tegen.

Harry en Peere zijn dakhazen: ze komen via het dak van de burens en zolderramen het pand binnen en brengen daar hoog en droog de nacht door.

Ik betrap ze op heterdaad, maar ik krijg ze de deur niet uit.

Tom Poes verzint een lijst.

Ik weet een paar leegstaande panden op het Sijzenbaanplein achter de Hema. Daar komt een parkeergarage en in afwachting van afbraak staan er huizen leeg.

‘Ik weet iets voor jullie!’ zeg ik tegen Harry, Peere en de Landbouwstudent Coco Hofstra.

Met een koevoet en drie matrassen gaan we naar het Sijzenbaanplein en kraken het huis naast dat van mijn vrienden Jan en René Naeff.

Via Jan en René krijgen de krakers elektriciteit en water. Huisraad vinden ze in kelders bij andere bewoners van het plein.

Het Bergkwartier

Goed voorbeeld doet volgen.

Harry, Peere en Coco Hofstra vormen een krakerscollectief.

Dit krakerscollectief voert op vijf mei 1970 (Nationale Bevrijdingsdag en Nationale Krakersdag) de krakersactie Het sleutelgat.

Op dertig leegstaande panden in de historische Deventer binnenstad worden met witte verf grote geschilderde sleutelgaten aangebracht.

De meeste panden liggen bij De Zambar om de hoek in het vervallen Bergkwartier.

De wijk met een rijk verleden wordt beetje voor beetje gerenoveerd door een NV Bergkwartier Stadsherstel. Het krakerscollectief roept de hulp van burgemeester Bolkestein in.

Na overleg met de NV Bergkwartier zegt de burgemeester: 'Ik heb liever dat de huizen tijdelijk worden bewoond, dan dat ze leeg staan en verder in verval raken. We moeten als gemeente veel meer haast maken met het opknappen van de wijk. Het is toch een schande dat het Bergkwartier er zo bij ligt!'

Dat vindt het krakerscollectief ook. Zij vervangt het bordje 'Onbewoonbaar verklaard' door 'Onverklaarbaar bewoond.'

'Het is een experiment,' zeg ik tegen de PvdA-minister Financiën Henk Hofstra, die op bezoek is bij zijn zoon Coco in diens kraakpand op het Sijzenbaanplein.

'Kijken hoe hij erbij zit,' zegt Henk Hofstra. Hij heeft geen hoge pet op van zijn zoon.

De krakers moeten beloven dat ze uit hun huizen gaan, wanneer de NV Bergkwartier geld heeft om ze te verbouwen.

De krakers beloven het met de hand op het hart.

Wanneer het zover is, doen ze het ook. Met pijn in hun hart, maar toch.